

30 Ιουνίου 2016

Το νέο είδος κουνουπιού που εξελίχθηκε στις σήραγγες του μετρό

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Το κουνούπι *Culex molestus* πιθανότατα δεν θα είχε εμφανιστεί στον πλανήτη αν δεν υπήρχε ο άνθρωπος (Φωτογραφία: CC BY-SA 3.0)

Κοπεγχάγη

Οι ανθρώπινες δραστηριότητες οδηγούν πολλά είδη στην εξαφάνιση, παράλληλα

όμως δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για την εμφάνιση νέων ειδών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ένα νέο κουνούπι που ονομάστηκε «κουνούπι του λονδρέζικου μετρό».

Η μελέτη στην επιθεώρηση Proceedings of the Royal Society B εξετάζει μια συνέπεια των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που δεν λαμβάνουν συχνά υπόψη οι περιβαλλοντιστές και οι εξελικτικοί βιολόγοι.

Η δημιουργία νέων βιοτόπων είναι ένας από τους μηχανισμούς «τεχνητής» ειδογένεσης, αναφέρουν ερευνητές του Πανεπιστημίου της Κοπεγχάγης στη Δανία και του Πανεπιστημίου του Κουίνσλαντ.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα το κουνούπι του λονδρέζικου μετρό, το οποίο ονομάστηκε έτσι λόγω των επιθέσεων του στους Λονδρέζους που κατέφευγαν σε υπόγειες σήραγγες κατά τη διάρκεια του βομβαρδισμού της βρετανικής πρωτεύουσας από τη ναζιστική Γερμανία.

Το νέο κουνούπι πιθανότατα δεν εμφανίστηκε στο Λονδίνο. Ανακαλύφθηκε σε τεχνητούς υπόγειους χώρους στα τέλη του 17ου αιώνα και έκτοτε έχει εντοπιστεί σε υπόγειες σιδηροδρομικές σήραγγες και σε υπονόμους σε όλο τον κόσμο.

Το υπόγειο κουνούπι είναι στενός συγγενής του κουνουπιού *Culex ripiens*, και ορισμένοι βιολόγοι το θεωρούν υποείδος του, με την ονομασία *Culex ripiens molestus*. Πρακτικά, όμως, το κουνούπι του μετρό δεν μπορεί να ζευγαρώσει με τους υπέργειους συγγενείς του, και επιπλέον παρουσιάζει σημαντικές γενετικές διαφοροποιήσεις. Για το λόγο αυτό, πολλοί εντομολόγοι θεωρούν ότι πρόκειται για νέο είδος με την ονομασία *Culex molestus*.

Σε αντίθεση με τα κουνούπια *Culex ripiens*, τα κουνούπια του μετρό αναπαράγονται όλο τον χρόνο, δεν αντέχουν το κρύο και επιτίθενται σε μια μεγαλύτερη ποικιλία θηλαστικών.

Εκτός όμως από τη δημιουργία νέων οικοσυστημάτων, οι ερευνητές αναγνωρίζουν και μια ποικιλία άλλων παραγόντων που ευνοούν την ειδογένεση.

Ο πρώτος είναι η μεταφορά ειδών από μια περιοχή σε μια νέα, κάτι που εκτιμάται ότι έχει συμβεί με 900 είδη ζώων και φυτών μέχρι σήμερα. Η άφιξη σε νέα ενδιαίτηματα ευνοεί τη διαφοροποίηση και τελικά την εμφάνιση νέων ειδών.

Ένας άλλος παράγοντας είναι η εξημέρωση άγριων ειδών, κάτι που ενθαρρύνει την εμφάνιση νέων ποικιλιών. Σύμφωνα με τους ερευνητές, τα τελευταία 11.000 χρόνια ο άνθρωπος έχει εξημερώσει 474 είδη ζώων και 269 είδη φυτών.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι ο σκύλος, μια εξημερωμένη μορφή λύκου που χωρίζεται σε εκατοντάδες ράτσες, ή τα καλλιεργούμενα φρούτα και λαχανικά που δεν έχουν σχεδόν καμία σχέση με τους άγριους προγόνους τους.

Το κυνήγι, τέλος, επίσης μπορεί να οδηγήσει στην εμφάνιση νέων ειδών λειτουργώντας ως «τεχνητή επιλογή» στη θέση της φυσικής. Για παράδειγμα, η προτίμηση των καταναλωτών σε μεγαλόσωμα ψάρια ασκεί εξελικτικές πιέσεις που οδηγούν σε σμίκρυνσή τους.

Παρόλα αυτά, οι ερευνητές τονίζουν ότι τα συμβάντα ειδογένεσης λόγω της ανθρώπινης δραστηριότητας σε καμία περίπτωση δεν αντισταθμίζουν την απώλεια ειδών λόγω του ανθρώπου.

Από το τέλος της εποχής των παγετώνων πριν από 12.000 χρόνια εκτιμάται ότι έχουν εξαφανιστεί τουλάχιστον 255 είδη θηλαστικών και 523 είδη πτηνών, πολλά λόγω της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Βαγγέλης Πρατικάκης

Πηγή: Newsroom ΔΟΛ- news.in.gr